

Delegatura w Lublinie
20-079 Lublin, ul. Dolna 3-go Maja 5
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 31 stycznia 2006 r.

RLU-61-48/05/EW

Decyzja RLU Nr 01/2006

Na podstawie art. 23e ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080), oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18 poz. 172 i z 2003 r. Nr 6 poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu:

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów opisane w art. 23a ust. 1 ustawy wymienionej wyżej, bezprawne działania Pani M. Ch. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Efekt“ z siedzibą w L., polegające na nie zamieszczeniu w umowie gwarancyjnej zapisu o treści: **„gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową“**, o którym mowa w art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego ((Dz. U. Nr 141 poz. 1176 ze zm.) **oraz stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 26 października 2005 r.**

Uzasadnienie

Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w L., zwany dalej Inspekcja Handlowa, poinformował Delegaturę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Lublinie, że w wyniku przeprowadzonej kontroli w Przedsiębiorstwie Wielobranżowym Efekt w L. dokonano analizy zapisów zawartych we wzorcach umów zawieranych z konsumentami pod kątem ich zgodności z przepisami art. 385¹, 385³ Kodeksu cywilnego i ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2002 r. Nr 141 poz. 1176 ze zm.), zwanej dalej ustawą o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej...

W wyniku kontroli ustalono, że stosowany wzorzec umowy kupna zawiera postanowienia niedozwolone w świetle przepisów kodeksu cywilnego o treści: „Firma nie przewiduje możliwości odstąpienia od niniejszej umowy, a w związku z tym nie przewiduje zwrotu zadatku“. Natomiast w umowie gwarancyjnej stwierdzono brak zapisu, o którym mowa w art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej... tj. zapisu o treści, że: „gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową“.

W oparciu o te informacje wszczęto postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy działania przedsiębiorcy mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów. W trakcie tego postępowania ustalono kto jest właścicielem PW Efekt i uzyskano stanowisko przedsiębiorcy odnośnie stwierdzonych przez Inspekcję Handlową uchybień.

W postępowaniu tym ustalono także, że w przypadku zapisu mogącego stanowić niedozwolone postanowienie umowne wydana była w 2003 r. w stosunku do tego przedsiębiorcy, decyzja administracyjna z art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów... uznająca za bezprawne stosowanie zapisu o podobnej treści. W związku z tym faktem wszczęto postępowanie w sprawie ukarania przedsiębiorcy za niewykonanie decyzji z 2003 r. i sprawa ta jest objęta odrębnym postępowaniem administracyjnym.

Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, zostało Postanowieniem Nr 225/05 wszczęte postępowanie administracyjne, z urzędu, przeciwko Pani M. Ch. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Efekt z siedzibą w L., zwane dalej PW Efekt, pod zarzutem stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na bezprawnym działaniu poprzez nie zamieszczenie w umowie gwarancyjnej zapisu o treści: gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową, wymaganego art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu

cywilnego (Dz. U. Nr 141 poz. 1176 ze zm.), co mogło stanowić naruszenie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego PW Efekt nie zakwestionował zasadności postawionego zarzutu, poinformował także, że od dnia 26 października 2005 r. zmienił stosowaną kartę gwarancyjną poprzez dodanie do niej zapisu o treści: „Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową“.

Wobec powyższego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył, co następuje:

Pani M. Ch. prowadzi, na podstawie wpisu do ewidencji prowadzenia działalności gospodarczej Prezydenta Miasta L., działalność gospodarczą pod firmą PW Efekt w L. Przedmiot prowadzonej działalności gospodarczej obejmuje między innymi: usługi remontowo-budowlane, produkcję okien PCV, montaż stolarki okiennej i drzwiowej, handel stolarką okienną i drzwiową, handel materiałami budowlanymi poza siecią sklepów.

Do sprzedawanych przez PW Efekt okien wraz z usługą ich montażu lub bez tej usługi, przedsiębiorca dołączał kartę gwarancyjną, która nie zawierała wymaganego art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej... zapisu, że: Gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową.

Uchybienie to zostało stwierdzone podczas kontroli dokonanej u przedsiębiorcy przez pracowników Inspekcji Handlowej w L. w dniach 28.09.-07.10 i 13.10.2005 r.

Po wszczęciu postępowania wyjaśniającego, którego ustalenia dowodowe zostały Postanowieniem Nr 12/06 włączone do materiału dowodowego niniejszego postępowania administracyjnego i w trakcie przeprowadzonego postępowania administracyjnego PW Efekt uznał postawiony zarzut za zasadny i poinformował, że zmienił treść karty gwarancyjnej poprzez dodanie punktu o treści zgodnej z zapisem art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej... Jako termin realizacji wskazano dzień 26 października 2005 r. Wraz z wyjaśnieniami PW Efekt przedstawił nowy wzór karty gwarancyjnej uwzględniający wymagany zapis.

Zgodnie z treścią art. 23a ust.1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005r. Nr 244 poz. 2080) przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

Do uznania określonego działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie (...), spełnione muszą być następujące przesłanki:

- działanie to godzi w zbiorowe interesy konsumentów,
- określone działaniu przedsiębiorcy można przypisać cechę bezprawności.

Pierwsza przesłanka jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości, gdyż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów... chroni interesy nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować, jest to zjawisko o charakterze instytucjonalnym zbiorowym. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszym postępowaniu administracyjnym. Działania PW Efekt, jako przedsiębiorcy, skierowane są do z góry nieokreślonej liczby konsumentów poprzez skierowanie do nich oferty handlowej.

Z oferty tej skorzystali już konsumenci, jako nabywcy towaru wraz z usługą i samego towaru, do którego dodawana była karta gwarancyjna nie zawierająca wymaganych prawem zapisów, jak i ci konsumenci, którzy dopiero w przyszłości skłonni będą z tych usług i towaru skorzystać.

Tym samym należy uznać, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów.

Druga z wymaganych przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów... przesłanka to bezprawne działanie przedsiębiorcy, które polega na podejmowaniu działania sprzecznego z prawem tj. zakazanego ustawą albo nie spełnia ciężącego na przedsiębiorcy obowiązku wynikającego z przepisów prawa.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie *porządek prawny* obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych, jako *zasady współżycia społecznego*.

Bezprawność jest kategorią obiektywną. Rozważenia przy ocenie bezprawności wymaga kwestia, czy czyn sprawcy był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego. Źródłem tych zasad są:

- normy prawa powszechnie obowiązującego - jako reguły postępowania wyznaczone przez nakazy i zakazy wynikające z norm prawa pozytywnego, w szczególności prawa cywilnego, karnego, administracyjnego, pracy, finansowego, ustaw i aktów prawnych regulujących poszczególne dziedziny gospodarki, itp.,
- nakazy i zakazy wynikające z zasad współżycia społecznego (dobre obyczaje)
- *Komentarz do Kodeksu cywilnego Gerard Bieniek Lex Polonica Prima.*

O bezprawności działania decyduje całokształt okoliczności konkretnego stanu faktycznego- *uzasadnienie do I PKN 267/2001 wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna – Lex Polonica Prima.*

Sąd Najwyższy wskazał, że o bezprawności działania można mówić wówczas, gdy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających określone działanie.

Okolicznościami tymi są:

- działanie w ramach porządku prawnego, tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy,
- wykonywanie prawa podmiotowego,
- zgoda pokrzywdzonego oraz
- działanie w obronie uzasadnionego interesu (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.1989 r. II CR 419/89 OSP 1990/11-12 poz. 377*).

Prezes UOKiK wydając decyzję administracyjną, o której mowa w art. 23c i 23d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów powinien zastosować przepisy prawa innych ustaw i na ich podstawie ocenić, czy działania przedsiębiorcy mają charakter bezprawny.

Wobec powyższego oceniając praktyki Pani M. Ch., jako przedsiębiorcy działającego pod firmą PW Efekt należy wskazać, że bezprawność podejmowanych przez nią działań wynika z nie zamieszczenia w karcie gwarancyjnej, dołączanej do sprzedawanego towaru informacji, o której mowa w art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej... o treści: *gwarancja na sprzedany towar konsumpcyjny nie wyłącza, nie ogranicza ani nie zawiesza uprawnień kupującego wynikających z niezgodności towaru z umową*.

Ze względu na fakt, że dokument gwarancyjny, wydawany przez sprzedawcę spełnia funkcję umowną, zawiera deklarację sprzedawcy i określa sposób postępowania w przypadku ujawnienia się wady nabytego towaru i nie zawsze w pełni określa prawa i obowiązki przewidziane w przepisie ogólnym, jakim jest ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej, konsument musi mieć w takim przypadku wybór, czy korzysta z uprawnień jakie daje mu ustawa, akt wyższej rangi określający szczególne warunki sprzedaży towarów konsumpcyjnych, czy gwarancja, jako dwustronna umowa sprzedawca – nabywca, mogąca w sposób odmienny i nie zawsze korzystny dla konsumenta w porównaniu do ochrony, jaką daje ustawa, określać prawa i obowiązki stron takiej umowy.

Wprowadzając zatem uregulowanie w art. 13 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej... poprzez wymóg umieszczenia w gwarancji informacji dla konsumenta o możliwości wyboru ochrony, jaką dają mu obowiązujące przepisy prawa, ustawodawca stwarza konsumentom możliwość dokonania takiego wyboru zgodnie z wolą tego ostatniego.

Brak takiego zapisu powoduje w świadomości konsumenta przekonanie, że skoro sprzedawca dał mu dokument gwarancyjny tylko w oparciu o jego zapisy może on dochodzić należnych mu praw w razie reklamacji zakupionego towaru.

Działanie takie stawia konsumenta, jako słabszą stronę transakcji w pozycji zdecydowanie gorszej od sprzedawcy- profesjonalisty.

Tym samym należy uznać, że intencją ustawodawcy było, aby w przypadku posługiwania się przez sprzedawcę kartą gwarancyjną zawierała ona w sobie wszystkie niezbędne elementy pozwalające konsumentowi na swobodny wybór rodzaju ochrony, jaką dają mu przepisy prawa polskiego.

W tym zakresie należy uznać, że działania właściciela PW Efekt są bezprawne, gdyż stosowana karta gwarancyjna nie zawierała wymaganych prawem zapisów.

Mając na względzie fakt, że przedsiębiorca, którego dotyczy niniejsza decyzja, w trakcie trwania postępowania dowodowego w sprawie poinformował Prezesa Urzędu, że zaniechał stosowania zakazanych prawem działań poprzez zmianę karty gwarancyjnej, przesyłając stosowne oświadczenie i nowy wzór karty, oraz fakt, że Inspekcja Handlowa potwierdziła dokonane przez PW Efekt zmiany zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem uznać należy, że z dniem 26 października 2005 r. Pani M. Ch. prowadząca działalność gospodarczą pod firmą PW Efekt zaprzestała stosowania zarzucanej jej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

W tym stanie rzeczy należało orzec, jak w sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (...), w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa UOKiK - Delegatury w Lublinie.

Otrzymuje:

Pani

M. Ch.

PW Efekt

Decyzja została podpisana z upoważnienia Prezesa UOKiK przez dyrektora Delegatury UOKiK w Lublinie – Ewę Wiszniewską.